

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvr gensis

Continens Primordia Christianæ Religionis Per Boiariam Et Loca quædam vicina; Catalogum videlicet & ordinariam successionem Archiepiscoporum Salisburgensium, & Coëpiscoporum, Frisingensium, Ratisponensium, Patauiensium, ac Brixinensium

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

V. De Personis Et Bonis Clericorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13553

rogatam, etiam absolutionem Canonice petere teneantur, tanquam iuri con-
sonum recipitur.

Clericus porro delinquens, nisi criminis atrocitas exigat aliud desistendo
se apud suum Ordinarium, vel eius delegatum suæ promissioni, vel ubi fugæ ali-
qua suspicio est, fideiussoariæ cautioni committetur. Ac si delicti qualitas ca-
pturam postulet, in traductione tamen superfluous sumptus ac quantum diligen-
tis custodiæ ratio ac necessitas patitur, ordinis irreuerentia vitabitur. Insuper,
autem providendum, ne captiuus in ædibus suis aut bonis iacturam vel damnū
patiat, nisi ipse per suos prospiciat.

IV.

DE COLLATIONE BENEFICIORVM

Ecclesiasticorum.

Quarto, Circa beneficiorum collationem. Omittetur primum Ducale exa-
men, quod subierunt hucusque Sacerdotes, quibus animarum cura com-
mendata fuerat, si finem in eo examine quæsitum præstabit Episcopatum exa-
minum rigor ac frequens visitatio. Ita quoque, ut Sacerdotes ad animarum curam
admittendi pro respectu ac necessitate loci, ad quem mittendi fuerint, denuo
ab Episcopis examinentur, suæque sufficientiæ testimoniū inuesturis inferatur.

Iam ubi per Ecclesiasticam personam ex Episcopi delegatione beneficia
tus in possessionem inducitur, Præfectus loci secularis adhibetur (quod vulga-
riter *den Einsatz* vocant) ut Principis loco assensum temporalis administrationis
sicuti hactenus consuevit, præstet. Ad quam rem ex regimine cuiuscunque
loci permissionis literas (quas *Posses Brieff* dicunt) beneficiati requirent. Præ-
fecto tamen ipsi pro impertita opera ultra taxam statuti Prouincialis recentis ni-
hil profus præstabunt.

Ut autem Clerici vel resignent dignitates & beneficia Ecclesiastica sæcula-
ribus absque præscitu & consensu Ordinarij, alijque ad eandem promoti
ante Ordinarij confirmationem & inuestituram administrationem eorum, su-
scipiant: vel vacanti beneficio aut dignitati magistratus secularis sua quadam
authoritate prouideat, id verò nunquam admitti debet.

Pontificij quoque mensis Ius præscriptum non extendet Serenissimus Dux
ad ea beneficia, in quibus alteri Ius patronatus competit. Et quia de pauciori-
bus forte adhuc disceptari contingit, inibitur vtrinque talis controuersia sopi-
endæ commoda aliqua ratio.

V.

DE PERSONIS ET BONIS CLERICORVM.

Quinto, de personis ac bonis Clericorum: Primum angariarum vsus ita tem-
perabitur, ut in grauius Ecclesiarum dispendium non cedat.

Deinde in contractibus super rebus Ecclesiarum celebrandis, pro eorum le-
galitate vtriusque superioris consensus requirendus est. Et si sæculares per Bava-
riam de offerentijs, elemosinis, & alijs rebus ad Ecclesias oblati; per se simpli-
citer disposuerunt, vel Præfecti, Iudices, Prouincialesque sæculares, cum pos-
sessio daretur Clericis, aut annui celebrantur rusticorum conuentus, quos
Eshafft appellamus, sacerdotibus & parochis graues fuerunt huc vsque, id ut
in posterum ne fiat: Et tales conuentus in parochialibus ædibus non amplius
celebrentur, per Sereniss: sedulo curabitur.

Sic etiam in causarum Decimalium cognitione, Ordinarijs ius suū concedi-
tur. Eæ tamen in certis casibus à Iure permissis, ad sæcularem quoque magistratū
spectant,

*Clericorum
absolendi.*

*Clerici de-
linquentes
quomodo
Ordinarij
sistentur.*

*Examen
Curatoris.*

*Possessiones
quomodo
impertiantur
da benefici-
catis.*

*Resignatio-
nes digni-
tatum &
beneficiorum
quatenus
valeant.*

*Ius mensis
Pontificij,
quomodo
intelligen-
dum.*

*Angaria
Clericorum
moderanda.*

*Legalitas
contractuum
sup: rebus
ecclesiasticis.*

*Dispositio
circa obla-
tiones & e-
lemosinas
Ecclesiarum.*

*Conuentus
rusticorum
annui in æ-
dibus paro-
chialibus
no habendi.*

*Cause deci-
marum à
quibus sint
decidenda.*

spectant, puta in ijs decimis, quæ iam effectæ sunt Iuris Laici: ac vbi vel vterq; vel reus tantum Laicus est: jtem in contractibus decimalibus temporariis, scilicet vbi fructus tantum decimarum ad tempus venditi locatiuè sunt, atque etiã in casu soluti, vel non soluti, & in possessoris vbi nuda facti quæstio est, nihilq; proprietatis admixtum continetur, & similibus casibus, de quibus ad Ius eiusq; interpretes relatio habeatur.

*Sigillatio
super fun-
dis ecclesia-
sticorum,
quibus &
quomodo
competat.*

Quare et denique circa sæcularem super bonis Ecclesiasticis sigillationem remedium adhibet nouum Statutum Prouinciale, vt scilicet Prælati & Clerici super fundis suis sigillandi Ius regulariter competat. At vbi Præfati Ducales, vel alij ab antiquissimo tempore hoc Ius præscripserunt, vt tamen indemnitati Ecclesiarum consuleretur, nec tunc solis sigillare licet, sed fundi Dominus pro configillando semper est requirendus.

VI.

DE TESTAMENTIS CLERICORVM.

Sexto super Testamentis Clericorum transactum est superiori tempore nimirum à CHRISTI Natiuitate M. D. XXXIX. inter Episcopum Ratisponensem Patricium & Ludouicum Bauariæ Ducem, quæ quidem formula cum Reuerendissimo & Illustrissimo Cardinali Tridentino, Legato nuper in Comitibus Augustanis atque ipsi quoque Reuer. Domino Nuncio Apostolico visa sit discreta, & æquitati consona huc quoque accepta est ab omnibus æqualiter obseruanda, eaque sic habet.

*Transactio
Ratispon.
super testa-
mentis Cle-
ricorum
obseruan-
da.
Clerici te-
stati.
Clerici in-
testati.*

Clerici qui legitimo testamento confecto mortem obeant, bona relicta testamentarij siue Ecclesiastici ij sint siue sæculares, describant, ipsum testamentum Vicario Ratisponen. pro confirmatione offerant, illudque deinceps exequantur, nec tamen id alio quam eo loco, vbi Sacerdos vita functus est, bonaq; ista relicta sita sunt: vbi verò quis intestatus decedat, tum vel Vicarij Ratispon. vel Officiarij ducales ad quos primum de obitu perlatum fuerit, bona relicta obsignent etiam absente altera parte: ad quam tamen de eo statim referatur, vt deinceps communi consilio diem statuunt in qua Inuentario simul ab ijs confecto Creditoribus ante omnia satisfiat, cum residuo id agatur, quod Ratispon. Vel Officiarij ducales, ad quos primum de obitu perlatum fuerit, bona relicta obsignent, etiam absente altera parte: ad quam tamen de eo statim referatur, vt deinceps communi consilio, diem statuunt, in qua Inuentario simul ab ijs confecto, creditoribus ante omnia satisfiat, cum residuo id agatur, quod Ratisponen. reformatio iam ante edita, præscribit, sumptusque maiores & grauamina hæreditati minimè imponantur, nec creditores, aut alij molestentur, aut impediantur diutius, hæc ex transactione illa, in reliquis stetur dispositioni Iuris communis, & consuetudini loci.

*Bona legi-
timorum
Clericorum,
ex patrimonio
vel industria
deuentus
privilegia-
ta.*

Et ne quid desit hoc loco, etiã reformationis Ratisponen. caput hic allegatū, quod XXIII. est, addere libuit, quod ita habet: Inhibemus insuper ne in posterum Episcopi Clericis legitimis, ab intestato decedentibus, in patrimonialibus bonis seu industria propria acquisitis, succedere possint ac debeant.

VII.

DE CAUSIS MATRIMONIALIBVS.

*Iudicium cir-
ca matrimo-
nialia &
penitenti-
arum ad
ordinarios
spectat
Pecunia
penitentibus
allocanda.*

Vltimo Causa matrimoniales æque ac alia liquidò consistoriales foro Ecclesiastico liberè committuntur, sic etiam penitentiarum in iungendarum iudicium ordinarij, eorumque deputatis in populo Catholico liberum semper erit: Si tamen delicti qualitas, & personæ conditio satisfactionem pecuniariam imponendam suaserint, curabunt ij, vt ea pecunia ad pios vsus intra Bauariæ fines collocetur.

Atque